

Ongewenste- en grensoverschrijdende gedragingen komen overal in de maatschappij voor, zowel in de 'echte' als de online wereld, en dus ook binnen een school. Om die reden hanteren we een integraal sociaal veiligheidsbeleid, waardoor op diverse manieren preventief gewerkt wordt aan een sociaal veilig klimaat binnen de school.

De aanpak van ongewenst en grensoverschrijdend gedrag begint met de preventieve structurele aandacht voor gewenst gedrag. Hiervoor gebruiken alle SCOPE scholen een sociaal-emotionele methode en bijbehorende gedragsregels. In het beleid van iedere SCOPE school is te lezen welke methode en gedragsregels zij hanteren. Bij het omgaan met ongewenst gedrag is het scheppen van heldere kaders belangrijk. De omgangsnormen met de daarbij behorende uitgangspunten en schoolregels geven aan wat gewenst is.

Het volledig uitsluiten van alle ongewenste en grensoverschrijdende gedragingen is echter niet haalbaar. Om die reden is dit protocol* opgesteld. Dit protocol geeft inzicht in ongewenst en grensoverschrijdend gedrag, welke tools de school heeft om hiermee om te gaan, wanneer een leerling de klas uit wordt gestuurd en wanneer schorsing en verwijdering van toepassing zijn.

Ongewenst en grensoverschrijdend gedrag

In dit protocol maken we een onderscheid in ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Ongewenst gedrag is lichter van aard dan grensoverschrijdend gedrag.

Ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag is gedrag waarbij een leerling zich verzet tegen de leiding van een volwassene, zoals weigeren om te doen wat gevraagd wordt en met boosheid of woede reageren op een verbod of correctie. Ook is er sprake van ongewenst gedrag wanneer een leerling aan een andere leerling of andermans spullen zit of wanneer er sprake is van uitdagend gedrag. Ongewenst gedrag is na (herhaaldelijk) verzoek te stoppen/bij te sturen naar gewenst gedrag en behoeft geen verdere consequenties. Blijft het ongewenste gedrag zich herhalen, dan spreken we van grensoverschrijdend gedrag.

Grensoverschrijdend gedrag

Grensoverschrijdend gedrag heeft een negatieve invloed op het veiligheidsgevoel van alle betrokkenen. Deze ervaren onveiligheid kan subjectief zijn. Het is een onderdeel van (a)sociaal gedrag dat wij onder ogen zien en serieus nemen. Grensoverschrijdend gedrag kan o.a. bestaan uit: grof taalgebruik, (seksuele) intimidatie, pesten, vernieling en/of fysiek geweld.

Bij het omgaan met grensoverschrijdend gedrag geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont. Bij grensoverschrijdend gedrag wordt een veilige situatie gecreëerd voor betrokkenen, het grensoverschrijdende gedrag begrensd, volgt er eventueel een consequentie en wordt gewenst gedrag actief aangeleerd.

Grensoverschrijdende gedragingen worden altijd vastgelegd in ParnasSys.

**Bij specifieke behoeftes van een leerling kan de school van dit protocol afwijken.*

Protocol 'ongewenst en grensoverschrijdend gedrag' (2/3)

TERUG NAAR
HOOFDPAGINA

TERUG NAAR
PROTOCOLLEN

Aanpak pestgedrag

In het geval van peestsituaties hanteert iedere SCOPE school een protocol pesten. In het beleid van iedere SCOPE school is deze te vinden. In het protocol staan regels, afspraken en manieren hoe om te gaan met de betrokkenen bij pestgedrag.

Signaleren van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Voor het signaleren, definiëren en bijsturen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag maken we gebruik van het Vlaggensysteem van Sensoa*. De basis van dit Vlaggensysteem is het stuurwiel. Het stuurwiel bestaat uit zes criteria die het mogelijk maken om gedrag objectief te kunnen beoordelen. Het stuurwiel staat synoniem voor de autonomie van elke leerling en helpt om (seksueel) grensoverschrijdend gedrag bij te sturen naar gewenst gedrag.

De zes criteria van het Vlaggensysteem zijn:

1. Wederzijdse toestemming: Wil de leerling het zelf, wil de andere leerling het ook, vinden beide leerlingen het gedrag prettig?
2. Vrijwilligheid: Kiest de leerling er zelf voor of wordt het gedwongen. Durft het/is het in staat om 'nee' te zeggen?
3. Gelijkaardigheid: Zijn de leerlingen even sterk, oud, slim of is er sprake van een machtsverschil?
4. Ontwikkelingsadequaat: Past het gedrag bij de ontwikkelingsleeftijd van de leerling? Doet de leerling niets waar het te jong of te oud voor is?
5. Contextadequaat: Is het gedrag van de leerling gepast in de omgeving waar het zich bevindt of stoort of choqueert het anderen?
6. Zelfrespect: Heeft de leerling respect voor zichzelf en neemt het geen risico's die schadelijke gevolgen kunnen hebben?

* Frans, E. & Franck, T. (2017). Sensoa Vlaggensysteem. Reageren op seksueel [grensoverschrijdend] gedrag van kinderen en jongeren.

Als minimaal één van deze criteria overschreden wordt, wordt gedrag bijgestuurd naar gewenst gedrag en, indien nodig, worden er consequenties aan het vertoonde gedrag gehangen.

VOLGENDE

Protocol 'ongewenst en grensoverschrijdend gedrag' (3/3)

TERUG NAAR
HOOFDPAGINA

TERUG NAAR
PROTOCOLLEN

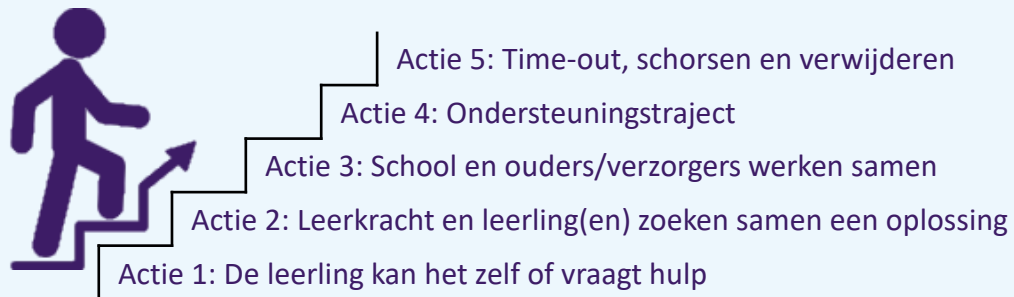
Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag hanteert de school de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont.

Klik op de acties om te lezen wat de actie inhoudt.

Sexting

Ook sexting is een vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In het geval van sexting of online bedreiging zien de stappen er anders uit. Dan volgen we een stappenplan: [hier](#) te vinden.

* In principe worden de acties in deze volgorde toegepast, echter kan er in het belang van de betreffende leerling(en) van deze stappen worden afgeweken naar inschatting van de schoolprofessional.

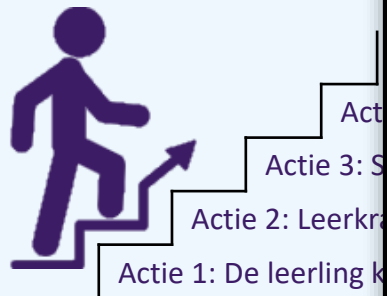

VOLGENDE

Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag hanteert de school de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die het ongewenst gedrag vertoont. Klik op de acties om te lezen wat

Sexting

Ook sexting is een vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In het geval van sexting of online bedreiging zien de stappen er anders uit. Dan volgen we het [openplan](#).

Actie 1: De leerling kan het zelf of vraagt hulp

We willen leerlingen autonomie aanleren in het tegengaan van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Leerlingen proberen een conflictsituatie dan ook eerst zelf op te lossen door duidelijk "Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?" te zeggen. Het omschrijven van het gedrag dat als niet leuk ervaren wordt, is belangrijk. De methode of thema's van sociaal-emotionele ontwikkeling en/of relationele- en seksuele vorming kunnen de leerlingen hierbij helpen.

Wanneer het niet lukt om het zelf op te lossen, dan wordt de situatie aan leerkracht voorgelegd of wordt er andere hulp ingeroepen. De schoolprofessional gaat hier meteen op in of maakt een afspraak met de leerling(en) om er in een later stadium op terug te komen. De schoolprofessional kan samen met de leerling(en) verkennen welke oplossing gewenst is.

Het bovenstaande geldt ook als een leerling zelf (seksueel) grensoverschrijdend gedrag vertoont: de leerling mag zelf aangeven dat 'het boos is en even op de gang af wil koelen'.

* In principe worden de acties in deze volgorde toegepast, echter kan er in het belang van de betreffende leerling(en) van deze stappen worden afgeweken naar inschatting van de schoolprofessional.

Protocol 'ongewenst en grensoverschrijdend gedrag' (3/3)

Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag, wordt het aanpak van dit gedrag de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat de leerkracht de leerling in de gaten houdt. Dus ook van de leerling die staat. Dus ook van de leerling die staat. Dus ook van de leerling die staat. Klik op de acties om te lezen wat de leerkracht moet doen.

Sexting

Actie 2: De leerkracht en leerling(en) zoeken samen een oplossing

Er vindt een gesprek met de betrokken leerling(en) en de leerkracht plaats. De bedoeling van het gesprek is om samen met de leerling(en) de onprettige situatie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Alle partijen komen in dit gesprek aan bod en krijgen gelegenheid hun kant van het verhaal te vertellen. Ouders/verzorgers worden (zo snel mogelijk) van het gesprek en de afspraken op de hoogte gebracht. Van het gesprek wordt een verslag in ParnasSys gemaakt.

De leerling die het grensoverschrijdende gedrag vertoont, wordt op zijn/haar gedrag aangesproken. Ook geeft de leerkracht concreet aan welk gewenst gedrag vertoond dient te worden. De leerkracht kan ervoor kiezen een pedagogische maatregel in te zetten. In het beleid van iedere SCOPE school is het stappenplan te vinden. Dit stappenplan sluit aan op de sociaal-emotionele methode die de scholen gebruiken om preventief structureel aandacht te besteden aan gewenst gedrag.

Ook krijgt de leerling die het gedrag heeft ondergaan de gelegenheid om zijn/haar verhaal te doen. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de leerling zich serieus genomen voelt. Met de meelopers/zwijgende leerlingen zal over hun gedrag gepraat moeten worden. Er wordt aan die leerlingen aangegeven hoe zij kunnen bijdragen aan de oplossing. Wanneer het conflict betrekking heeft op de gehele groep of op een groot gedeelte van de groep, dan wordt er met directie, intern begeleider en leerkracht een plan opgesteld. Dit plan wordt ook aan ouders/verzorgers kenbaar gemaakt.

...end gedrag. In het geval
ders uit. Dan volgen we het
[stappenplan](#).

* In principe worden de acties in deze volgorde uitgevoerd. Het is mogelijk dat de acties anders worden uitgevoerd, afhankelijk van de situatie van de leerling en de leerkracht.

VOLGENDE

Protocol 'ongewenst en grensoverschrijdend gedrag' (3/3)

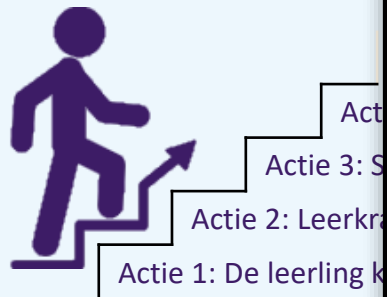
TERUG NAAR
HOOFDPAGINA

TERUG NAAR
PROTOCOLLEN

Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag hanteert de school de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die het ongewenst gedrag vertoont. Klik op de acties om te lezen wat

Sexting

Ook sexting is een vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In het geval van sexting of online bedreiging zien de stappen er anders uit. Dan volgen we het [openplan](#).

Actie 3: School en ouders/verzorgers werken samen

Als het grensoverschrijdende gedrag aanhoudt zal de school meer normerend gaan optreden en zullen ouders/verzorgers nauwer betrokken worden om samen met de schoolprofessional de situatie aan te pakken. Ouders/verzorgers en de school bekijken samen hoe zij het grensoverschrijdende gedrag kunnen stoppen en maken hier concrete afspraken over. Deze afspraken worden geëvalueerd. Indien wenselijk sluiten, naast de schoolprofessional, ook de intern begeleider en/of de schoolleiding bij het gesprek aan. Van het gesprek wordt een verslag in ParnasSys gemaakt.

De schoolprofessional is degene die in de groep het grensoverschrijdende gedrag aan de orde stelt en bespreekt. De schoolprofessional kan hierbij terugvallen op de principes uit de sociaal-emotionele methode en/of relationele- en seksuele vorming en herhaalt daaruit gedeeltes die van toepassing zijn.

* In principe worden de acties in deze volgorde toegepast, echter kan er in het belang van de betreffende leerling(en) van deze stappen worden afgeweken naar inschatting van de schoolprofessional.

VOLGENDE

Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag hanteert de school de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die het ongewenst gedrag veroorzaakt. Klik op de acties om te lezen wat

Sexting

Ook sexting is een vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In het geval van sexting of online bedreiging zien de stappen er anders uit. Dan volgen we het [openplan](#).

Actie 1: De leerling kan het zelf of vraagt hulp

Actie 2: Leerkracht en leerling(en) zoeken samen een oplossing

Actie 3: Samen met ouders/verzorgers welke hulp

Actie 4: Ondersteuningstraject

Als de leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de leerkracht kan bieden, wordt samen met ouders/verzorgers gekeken welke hulp hiervoor ingezet kan worden. Dit kan hulp zijn door interne schoolprofessionals of externe schoolprofessionals. School en ouders/verzorgers verkennen samen de opties en maken daarbij in het belang van het kind een passende keuze.

Voor een overzicht van externe schoolprofessionals, zie [de sociale kaart](#).

* In principe worden de acties in deze volgorde toegepast, echter kan er in het belang van de betreffende leerling(en) van deze stappen worden afgeweken naar inschatting van de schoolprofessional.

Protocol 'ongewenst en grensoverschrijdend gedrag' (3/3)

TERUG NAAR
HOOFDPAGINA

TERUG NAAR
PROTOCOLLEN

Aanpak ongewenst en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Wanneer er sprake is van grensoverschrijdend gedrag hanteert de school de volgende aanpak*. Hierbij geldt dat het welbevinden van alle leerlingen centraal staat. Dus ook van de leerling die het ongewenste gedrag vertoont. Klik op de acties om te lezen wat

Sexting

Ook sexting is een vorm van seksueel grensoverschrijdend gedrag. In het geval van sexting of online bedreiging zien de stappen er anders uit. Dan volgen we het [openplan](#).

Actie 5: Time-out, schorsen en verwijderen

Als grensoverschrijdend gedrag zo ernstig is en het bijsturen van de leerling(en) niet meer helpt, is het voor de sociale veiligheid in de klas of zelfs de school beter dat de leerling die het grensoverschrijdende gedrag vertoont heeft, een time-out krijgt of geschorst of verwijderd wordt. In dit geval wordt het **protocol 'schorsen en verwijderen'** gehanteerd.

Actie 1: De leerling kan het zelf of vraagt hulp

Actie 2: Leerkracht en leerling(en) zoeken samen een oplossing

Actie 3: School en ouders/verzorgers werken samen

Actie 4: Time-out, schorsen en verwijderen

* In principe worden de acties in deze volgorde toegepast, echter kan er in het belang van de betreffende leerling(en) van deze stappen worden afgeweken naar inschatting van de schoolprofessional.

VOLGENDE